

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **S. Š.**, zastoupený JUDr. Petrem Knoblochem, advokátem se sídlem Boettingerova 26, Plzeň, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Plzni**, se sídlem Hálkova 14, Plzeň, o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 1. 6. 2011, čj. 4400/11-1100-400729, č. j. 4401/11-1100-400729, a čj. 4402/11-1100-400729, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 8. 2012, čj. 30 Af 15/2011 - 58,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 8. 2012, čj. 30 Af 15/2011 - 58, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dne 16. 11. 2010 vydal Finanční úřad v Rokycanech (dále jen „správní orgán I. stupně“) dodatečné platební výměry čj. 68215/10/150910401586, čj. 68224/10/150910401586, čj. 68229/10/150910401586, kterými doměřil žalobci silniční daň za zdaňovací období roků 2007, 2008 a 2009 ve výši 7.800 Kč za každý rok a současně mu předepsal penále ve výši 1.560 Kč za každý rok. Žalobce podal proti uvedeným rozhodnutím správního orgánu I. stupně odvolání, ve kterých namítal, že motorovým vozidlem Škoda 706 RZ: RO 29-23 (dále jen „předmětné vozidlo“), jehož se týkalo dodatečné zdanění, již od roku 1992 nedisponuje, neboť jej prodal. Uvedl, že správnímu orgánu I. stupně předložil fakturu č. O/Š/92 ze dne 24. 4. 1992 vystavenou v souvislosti

s prodejem předmětného vozidla a plnou moc, kterou zmocnil nabyvatele k převodu vozidla na jeho osobu.

[2] Žalovaný v záhlaví specifikovanými rozhodnutími odvolání žalobce zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Proti rozhodnutím žalovaného brojil žalobce žalobou u krajského soudu, jíž soud svým shora uvedeným rozsudkem vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[3] Krajský soud potvrdil žalobní námitku, že dodatečné platební výměry byly vydány bezdůvodně. Soud zdůraznil, že podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční (dále jen „zákon o dani silniční“) je poplatníkem daně silniční osoba, která splňuje dvě podmínky: za prvé je provozovatelem vozidla registrovaného v České republice v registru vozidel a za druhé je zapsána v technickém průkazu. Obě podmínky musí být splněny současně. V daném případě byla sporná první podmínka, neboť zde bylo napětí mezi fakticitou a registrací u provozovatele. Soud dospěl k závěru, že v případě rozporu je rozhodující stav faktický; poplatníkem proto není osoba, která je zapsána jako provozovatel vozidla v registru, nýbrž osoba, která skutečně je provozovatelem tohoto vozidla.

[4] Vzhledem k tomu, že pojem „*provozovatel vozidla*“ není v zákoně o dani silniční vymezen, použil soud definici tohoto pojmu stanovenou v zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu) (dále jen „zákon o silničním provozu“). Podle § 2 písm. b) tohoto zákona je provozovatelem vozidla vlastník vozidla nebo jiná fyzická nebo právnická osoba zmocněná vlastníkem k provozování vozidla vlastním jménem. Soud uvedl, že tato definice se použije i pro účely zákona o dani silniční.

[5] Podle názoru soudu nebyl jeho závěr, že žalobce není poplatníkem daně silniční, v rozporu se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, čj. 7 Afs 64/2008-52, č. 1894/2009 Sb. NSS. Krajský soud měl za to, že tento rozsudek naopak podporuje jeho výklad § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční.

[6] Vzhledem k výše uvedenému byl krajský soud přesvědčen, že formulace poplatníka daně silniční užitá žalovaným, je v očividném rozporu s dikcí příslušného ustanovení zákona o dani silniční. Krajský soud zdůraznil, že prodej vozidla má vliv na osobu poplatníka daně silniční, a to i tehdy, pokud se nepromítl ve změně osoby provozovatele v registru vozidel. Proto soud dospěl k závěru, že žalobce není poplatníkem daně silniční z předmětného vozidla.

II. Shrnutí námitek kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[7] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost, a to z důvodu jeho nezákonnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem.

[8] Stěžovatel nesouhlasil se závěrem krajského soudu, že povinnost k dani silniční z předmětného vozidla svědčila skutečnému provozovateli vozidla a nikoliv žalobci, který byl zapsaný v technickém průkazu a v registru silničních vozidel České republiky. Ve své kasační stížnosti oponoval krajskému soudu tím, že silniční daň je vybudována na formálním stavu zápisů v registru silničních vozidel. To vyplývá jak z dikce zákona o dani silniční [konkrétně z § 2 odst. 1, který pomocí formálního kritéria vymezuje předmět daně, a z § 4 odst. 1 písm. a), jež na základě formálního kritéria určuje, kdo je poplatníkem daně], tak z judikatury Nejvyššího správního soudu, zejména z rozsudků ze dne 18. 5. 2006, čj. 2 Afs 101/2005-39, č. 1358/2007 Sb. NSS a ze dne 15. 8. 2012, čj. 1 Afs 54/2012-40.

[9] V souvislosti s krajským soudem zmiňovanou definicí pojmu provozovatel silničního vozidla ve smyslu § 2 písm. b) zákona o silničním provozu stěžovatel uvedl, že tento zákon řeší pouze provoz na pozemních komunikacích, řidičské oprávnění a řidičský průkaz, neřeší však registr silničních vozidel. Registrem silničních vozidel a zápisy do tohoto registru se naopak zabývá zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb. (dále jen „zákon o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích“). Podle § 2 odst. 16 tohoto zákona se provozovatelem silničního vozidla registrovaného v registru silničních vozidel České republiky rozumí fyzická osoba s místem trvalého pobytu nebo s místem povoleného pobytu v České republice nebo právnická osoba se sídlem v České republice, která vlastním jménem provozuje silniční vozidlo a je současně vlastníkem silničního vozidla a nebo je vlastníkem silničního vozidla oprávněna k provozování silničního vozidla. Stěžovatel měl za to, že ani ze zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích nevyplývá, že žalobce není provozovatelem předmětného vozidla. Provozovatelem vozidla totiž podle tohoto zákona není ten, kdo vozidlo reálně provozuje, ale ten, kdo je zapsán podle § 4 odst. 4 tohoto zákona v registru silničních vozidel jako vlastník, resp. provozovatel předmětného vozidla. Na základě uvedených skutečností se stěžovatel domníval, že žalobce splnil definici pojmu provozovatele předmětného vozidla ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční.

[10] Stěžovatel dále upozornil, že podle § 11 a 12 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích je vlastník vozidla povinen podat žádost o zápis změn údajů zapisovaných do registru silničních vozidel do 10 pracovních dnů od vzniku skutečnosti, která zakládá změnu zapisovaných údajů. Tuto svoji povinnost však žalobce po prodeji vozidla nesplnil.

[11] Žalobce se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry učiněnými krajským soudem. Za nepřiměřené považoval tvrzení žalovaného, že postup při vyměřování daně silniční lze přirovnat k postupu při vyměřování daně z nemovitosti. Tím žalovaný podle názoru žalobce zcela opominul § 133 odst. 2 občanského zákoníku, ve kterém je zakotveno, že vlastnictví k nemovitosti se nabývá vkladem do katastru nemovitostí.

[12] Žalobce dále upozornil, že již od roku 1992 nebyl vlastníkem předmětného vozidla, což doložil i kopií příslušné kupní smlouvy. V této souvislosti uvedl, že podle v té době

účinné úpravy řízené vyhláškou č. 145/1956 Ú.l. měl povinnost přihlásit vozidlo do evidence na dopravním inspektorátu držitel vozidla, tedy v daném případě nový vlastník. Tato skutečnost zřejmě žalovanému unikla, pokud svoji argumentaci opřel převážně o právní předpisy platné od roku 1999, resp. 2001.

[13] Vzhledem k výše uvedenému žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu bodů kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[15] Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval platnou legislativou relevantní pro otázku určení poplatníka daně silniční. Podle § 2 odst. 1 zákona o dani silniční jsou předmětem daně silniční *„motorová vozidla a jejich přípojná vozidla (dále jen „vozidla") registrovaná a provozovaná v České republice, jsou-li používána k podnikání nebo k jiné samostatné výdělečné činnosti (dále jen „podnikání") nebo jsou používána v přímé souvislosti s podnikáním anebo k činnostem, z nichž plynoucí příjmy jsou předmětem daně z příjmů u subjektů nezaložených za účelem podnikání podle zvláštního právního předpisu. Bez ohledu na to, zda jsou používána k podnikání, jsou předmětem daně vozidla s největší povolenou hmotností alespoň 12 tun určená výlučně k přepravě nákladů a registrovaná v České republice*“. Poplatníkem daně silniční ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční je fyzická nebo právnická osoba, která *„je provozovatelem vozidla registrovaného v České republice v registru vozidel a je zapsána v technickém průkazu*“. Z tohoto ustanovení vyplývají, jak uvedl sám krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku, dvě podmínky, jež musí být kumulativně splněny, aby byla osoba považována za poplatníka daně silniční. Za prvé se musí jednat o provozovatele vozidla registrovaného v České republice v registru vozidel a za druhé musí být tato osoba zapsána v technickém průkazu. Krajský soud považoval v projednávaném případě za spornou první z uvedených podmínek, a to z důvodu napětí mezi fakticitou a registrací u provozovatele. S jeho závěrem, že fakticita bude mít v tomto případě přednost před zápisem v registru silničních vozidel, Nejvyšší správní soud nesouhlasí, a to z níže uvedených důvodů.

[16] Nejvyšší správní soud shledává jako důvodnou kasační námitku stěžovatele, že silniční daň je vybudována na formálním stavu zápisů v registru silničních vozidel. Tento závěr vyplývá přímo z výše zmíněných zákonných ustanovení i z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu čj. 2 Afs 101/2005 - 39 a čj. 1 Afs 54/2012 - 40).

[17] V rozsudku čj. 1 Afs 54/2012 – 40 Nejvyšší správní soud uvedl: *„Je-li určitá daň konstruována tak, že zohledňuje toliko formální stav zápisu v evidenci, nikoliv skutečné majetkové vztahy do evidence nepromítnuté, nelze hovořit o přepjatém formalismu. Je pak na převodci majetku, aby si střežil svá práva, včasným a řádným plněním svých povinností docílil provedení příslušných zápisů v evidencích a teprve tímto krokem dosáhl zániku svých daňových povinností.*“ Soud dále konstatoval, že „[s] *ohledem na § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani*

silniční je významné pouze to, kdo je jako provozovatel vozidla zapsán v technickém průkazu. Technický průkaz je veřejnou listinou, která osvědčuje mimo jiné zápis vlastníka a provozovatele vozidla v registru silničních vozidel. Kupní smlouva, která se nepromítla do registru silničních vozidel a technického průkazu, tak nemůže ovlivnit posouzení otázky, kdo je v souzené věci poplatníkem silniční daně.“ Nejvyšší správní soud zde potvrdil závěr krajského soudu, který výkladem § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční a zákona o podmínkách provozu na pozemních komunikacích dovodil, že „*i kdyby skutečně došlo k převodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu, nedochází tím automaticky ke změně osoby poplatníka silniční daně, dokud není převod vlastnického práva promítnut též do registru silničních vozidel a tím i do technického průkazu příslušného vozidla*.“

[18] Závěr krajského soudu o tom, že poplatníkem daně silniční je faktický provozovatel vozidla, není v souladu ani s rozsudkem Nejvyššího správního soudu čj. 7 Afs 64/2008 – 52, na který soud odklazoval. Ve zmíněném rozsudku Nejvyšší správní soud řešil zejména otázku zániku daňové povinnosti v případě, že vozidlo přestalo být užíváno k podnikání, resp. bylo mimo provoz. Vyplývá z něj, že skutečností rozhodnou pro zánik povinnosti k dani silniční je mimo jiné i „*neexistence*“ uvedeného vozidla, které je registrováno a provozováno v České republice. K tomu je dostatečné, aby toto vozidlo bylo vyřazeno, bez ohledu na to, zda dočasně nebo trvale, rozhodnutím příslušného orgánu z registru silničních vozidel (§ 13 zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích). Rozhodnou skutečností však není okolnost, že poplatník daně sám fakticky neprovozuje dotčené vozidlo v průběhu zdaňovacího období, např. pro technickou závadu, resp. dočasnou nezpůsobilost k provozu. Z uvedeného rozsudku tedy nijak nevyplývá, jak se domnívá krajský soud, že by v případě rozporu byl poplatníkem daně silniční provozovatel vozidla ve smyslu jeho vlastníka, namísto osoby, která je jako provozovatel zapsána v registru vozidel. Tomu nenasvědčuje ani závěr soudu o tom, co se rozumí pod termínem „*vozidlo registrované v České republice*“ [tj. „*takové vozidlo, které má vydanou příslušnou státní poznávací značku, není vyřazeno z registru a opravňuje jeho provozovatele (vlastníka) k provozu tohoto vozidla na pozemních komunikacích v České republice*“], který nijak nenaznačuje, že by poplatníkem daně silniční byl někdo jiný, než osoba splňující formální kritéria podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční.

[19] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že na skutečnosti, kdo je poplatníkem daně silniční ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční nic nemění ani definice „*provozovatele vozidla*“ ve smyslu zákona o silničním povozu, který tento pojem vymezuje pro účely tohoto zákona, nikoliv v souvislosti s placením daně silniční. Podle soudu je také nadbytečné připomínat definici provozovatele vozidla podle zákona o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, na kterou upozorňuje stěžovatel, neboť skutečnost, kdo je poplatníkem daně silniční lze jednoznačně vyvodit i pouhým výkladem § 4 odst. 2 písm. a) zákona o dani silniční.

[20] Rozhodnou pro stanovení osoby poplatníka daně silniční není ani skutečnost, kdo byl v době po prodeji předmětného vozidla povinen podat žádost o změnu údajů zapisovaných do registru silničních vozidel. V této souvislosti dává soud za pravdu žalobci, že v roce 1992 platila v této věci úprava podle vyhlášky ministerstva vnitra č. 145/1956 Ú.l., o provozu na silnicích. Nicméně podle tohoto předpisu (§ 87) platilo, že držitel vozidla byl povinen do 5 dnů oznámit dopravnímu inspektorátu, u kterého bylo vozidlo

evidováno, převod vozidla na jiného držitele. Povinnost oznámit převod vozidla tedy svědčila žalobci.

[21] Soud považuje za opodstatněný příměr postupu vyměření daně silniční k postupu vyměření daně z nemovitosti. V obou případech se totiž jedná o majetkové daně, u kterých je obvyklý formální přístup při vymezení jednotlivých konstrukčních prvků (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 1 Afs 54/2012 – 40).

[22] Na základě uvedených závěrů Nejvyšší správní soud uzavírá, že poplatníkem silniční daně z předmětného vozidla měl být žalobce, neboť splňoval formální kritéria stanovená v § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční, tedy byl osobou zapsanou v registru vozidel jako provozovatel a stejně tak byl uveden v technickém průkazu. Rozhodným zde nemůže být ani argument žalobce, že již od roku 1992 s předmětným vozidlem nedisponuje z důvodu, že jej prodal a nabyvateli udělil plnou moc k provedení příslušné změny zápisu v registru silničních vozidel. Pokud by byl totiž žalobce dostatečně bdělý a střežil si svá práva, dohlédl by již v roce 1992 na to, aby byla provedena změna vlastníka v registru silničních vozidel. Již v tomto roce totiž platilo, že poplatníkem daně silniční je osoba fyzická nebo právnická zapsaná v technickém průkazu vozidla vydaném v České republice jako držitel vozidla [viz § 4 odst. 2 písm. a) zákona o dani silniční ve znění do 31. 12. 2001].

[23] Nejvyšší správní tedy shrnuje, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku týkající se osoby poplatníka daně silniční ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani silniční. Za správný považuje Nejvyšší správní soud závěr správního orgánu I. stupně a žalovaného, že poplatníkem daně silniční z předmětného vozidla byl žalobce, neboť u něj byly naplněny formální předpoklady vyplývající z uvedeného ustanovení zákona o dani silniční.

V. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[24] Nejvyšší správní soud shledal námitky stěžovatele týkající se nezákonnosti napadeného rozsudku krajského soudu důvodnými, proto rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu v řízení, v němž je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[25] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v dalším řízení (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2012

JUDr. Lenka Kaniová

předsedkyně senátu